

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten"

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten", vilken ingicks i oktober 2000. Enligt överenskommelsen skall den år 1991 grundade "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" fortsätta att anordna arbetsmarknadsutbildning för i första hand de svenska, norska och finska delarna av Nordkalotten. Avsikten är att stiftelsens verksamhet fortsättningsvis skall finansieras med inkomster från försäljning av utbildning och annan verksamhet. Arbetskraftsmyndigheterna i avtalsstaterna skall kunna skaffa arbetsmarknadsutbildning

av stiftelsen. Det arbetsmarknadspolitiska ansvaret för utbildningen och finansieringsansvaret skall ligga hos avtalsstaternas arbetsmarknadsmyndigheter. Länderna förbinder sig att under åren 2000, 2001 och 2002 köpa ett visst antal utbildningsplatser hos stiftelsen. De finländare som har antagits till utbildningen skall erhålla studiesociala förmåner enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Med undantag av antalet utbildningsplatser och mervärdesskattekomensationen har överenskommelsen samma innehåll som det tidigare avtalet.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

År 1971 ingicks en treårig överenskommelse mellan Finland, Norge och Sverige om Nordkalottens arbetsmarknadsutbildningscenter och 1974 om den fortsatta verksamheten vid centret (FördrS 10/1976). År 1990 grundades en utbildningsstiftelse för att fortsätta utbildningscentrets verksamhet (FördrS 112/1991). Finland, Norge och Sverige ingick ett nytt avtal den 17 juni 1998, enligt vilket Finland förband sig att köpa 50 utbildningsplatser årligen av stiftelsen. Norge förband sig till 100 och Sverige till 140 platser.

"Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" ordnar utbildning som leder till examen, bl.a. inom metall-, el- och restaurangbranschen. Stiftelsen meddelar också undervisning i

språk, ADB och turism. I utbildningen betonas särdragen i natur, kultur och näringsliv på Nordkalotten. Arbetskraftsbyråer, skolor och företag är kunder hos stiftelsen.

2. Orsaker som lett till förändringen

De ekonomiska förbindelserna i fråga om stiftelsen har avtalats till och med år 1999. Intresset för den utbildning som stiftelsen erbjuder har ökat i Finland. Därför föreslår man i den nya överenskommelsen att Finlands platsantal skall ökas med tio platser 2001 och tio platser 2002. Tilläggsplatserna motiveras också av att sysselsättningsläget i norra Finland fortfarande är svårt och av att elevrekryteringen utsträcks till att även om-

fatta svenskspråkiga kusttrakter där långtidsarbetslösheten är större än i hela landet i genomsnitt. På motsvarande sätt avspeglas det goda sysselsättningsläget i Norge som ett minskat behov av arbetskraftsutbildning. Därför vill Norge minska antalet utbildningsplatser till 70 för åren 2001 och 2002. Åren 2000 - 2002 kommer svenska staten att understödja stiftelsen med tre miljoner kronor årligen. Utöver detta är det meningen att Sverige skall betala ett bidrag till stiftelsen för att kompensera de utgifter som Finland och Norge föranleds av att utbildningstjänsterna har belagts med mervärdesskatt. Utbildningstjänsterna vid "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" blev mervärdesskattepliktiga i Sverige 1.11.1998 till följd av ändringar i den svenska lagstiftningen. Eftersom det svenska finansministeriets tolkning är att de statliga myndigheterna i Norge och Finland inte kan befrias från skyldigheten att betala mervärdesskatt och det inte heller är möjligt att kompensera de norska och finska myndigheterna för den erlagda mervärdesskatten på samma sätt som i Sverige, kommer Sverige att till stiftelsen betala en summa som motsvarar den norska och finska mervärdesskatten. På detta sätt kan utbildningsplatserna bibehålla sin konkurrenskraft i Norge och Finland och det genomsnittliga priset för en ut-

bildningsdag håller sig inom ramen för de kostnader som man har kommit överens om.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Enligt överenskommelsen förbinder sig Finland att köpa 50 utbildningsplatser 2000, 60 platser 2001 och 70 platser 2002. Det beräknas att överenskommelsen medför 5,6 miljoner mark i kostnader 2000. Dessa kostnader blir 6,6 miljoner mark 2001 och 7,6 miljoner mark 2002. För 2000 har anslaget upptagits under moment 34.06.51 (köpta tjänster som hänför sig till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning).

4. Beredningen av propositionen

Överenskommelsen om "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" har granskats av en mellanstatlig oberoende arbetsgrupp, som lagt fram förslag till preciseringar och ändringar. Med dessa förslag som underlag har överenskommelsen beretts som tjänsteuppdrag i arbetsministeriet. Överenskommelsen har undertecknats den 24 oktober 2000. Regeringspropositionen har utarbetats i samråd av arbetsministeriet och utrikesministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Överenskommelsens innehåll

Artikel 1. Enligt artikeln skall "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" anordna och utveckla utbildningar för arbetsmarknadens behov för i första hand de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige. Stiftelsen skall i sitt arbete verka för ett ökat nordiskt samarbete och utbildningen bör sträva efter att ge deltagarna en yrkeskompetens som medger rörlighet mellan de nordiska ländernas arbetsmarknader.

Artikel 2. Stiftelsen är självständig och resultatansvarig. Den eftersträvar inte vinst och ett eventuellt överskott skall användas för utvecklande av dess verksamhet.

Artikel 3. I artikeln fastställs det extra ekonomiska anslag som svenska staten bidrar med. Åren 2000 - 2002 betalar svenska staten årligen tre miljoner kronor till stiftelsen. Dessutom förbinder sig svenska staten att understödja verksamheten med en summa som kompenserar den kostnadsfördyrning som uppstår i Norge och Finland till följd av mervärdesskatteplikten.

Artikel 4. I artikeln fastställs sammansättningen av stiftelsens styrelse och dess mandatperiod. Varje land skall ha två ledamöter i styrelsen och två suppleanter. Mandatperioden är två år.

Artikel 5. Stiftelsen har en direktör, som svarar för de löpande ärendena. Stiftelsens styrelse utser direktören för en tid av fyra år.

Artikel 6. Avtalsstaterna skall fortsättningsvis betala de faktiska kostnaderna för kursverksamheten. Länderna skall varje kvartal erlägga betalning för de beställda platserna i förskott. Finland utfäster sig att köpa 50 utbildningsplatser 2000, 60 platser 2001 och 70 platser 2002. Norge förbinder sig att köpa 100 utbildningsplatser 2000 och 70 platser 2001 och 2002. Sverige förbinder sig att årligen köpa 140 utbildningsplatser.

Artikel 7. Stiftelsen skall sätta upp mål för verksamheten och säkerställa att målen följs upp på ett tillfredsställande sätt.

Artikel 8. Avtalsparterna förbinder sig att betala de faktiska boendekostnaderna och att

i början av varje år meddela minimibehovet av inkvartering. Också denna kostnad skall betalas i förskott varje kvartal.

Artikel 9. Deltagarna i arbetsmarknadsutbildningen vid stiftelsen skall uppbära de utbildningsbidrag som bestäms av respektive lands arbetsmarknadsmyndighet. Bidragen betalas av hemlandets myndighet.

Artikel 10. Om försäljning av tjänster och produkter till andra än uppdragsgivarna enligt artikel 1 blir betydande, kan denna affärsmässiga verksamhet förläggas till ett av stiftelsen helägt aktiebolag.

Artikel 11. Avtalsstaternas ministerier med ansvar för arbetsmarknadsfrågor skall följa upp stiftelsens verksamhet vart tredje år och ta initiativ till en eventuell ändring av överenskommelsen.

2. Ikraftträdande och uppsägning

För Norges och Sveriges del har överenskommelsen trätt i kraft den 1 januari 2000. Eftersom ikraftträdandet kräver samtycke av riksdagen, träder överenskommelsen i kraft för Finlands del 30 dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts. Eftersom de medel som behövs finns anvisade i årets budget, har Finland deltagit i stiftelsens verksamhet från årets början. Om någon avtalspart säger upp överenskommelsen, skall den upphöra att gälla ett år efter den dag det svenska utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen. Ministerna med ansvar för arbetsmarknadsfrågor skall efter en uppsägning ta initiativ till överläggningar om den fortsatta verksamheten vid stiftelsen.

3. Behovet av riksdagens samtycke

Överenskommelsen innehåller inga bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt artikel 6 i överenskommelsen förbinder sig länderna att beställa utbildning av stiftelsen åtminstone för åren 2000, 2001

och 2002. Överenskommelsen innehåller sålunda utfästelser som har samband med statsbudgeten under flera år, och därför behövs riksdagens godkännande till dessa delar.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås,

Helsingfors den 24 november 2000

att Riksdagen godkänner den i Stockholm den 24 oktober 2000 ingångna överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten".

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Kimmo Sasi

ÖVERENSKOMMELSE

mellan Finland, Norge och Sverige om "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten"

Regeringarna i Finland, Norge och Sverige som år 1990 kom överens om att bilda "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" har enats om följande:

Artikel 1

"Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" skall anordna och utveckla utbildningar för arbetsmarknadens behov för i första hand de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige. Stiftelsen får även sälja tjänster och produkter som följer av utbildningsverksamheten.

Utbildningsverksamheten skall bedrivas flexibelt och anpassas till respektive lands behov inom i första hand nordkalottregionen. Stiftelsen skall utveckla företagaraknyningen i utbildningen. Stiftelsen skall i sitt arbete verka för ett ökat nordiskt samarbete och utbildningen skall bedrivas så att den kan följas av deltagare som behärskar antingen det finska, norska eller svenska språket. Stiftelsen bör sträva efter att ge deltagarna en yrkeskompetens som medger rörlighet mellan de nordiska ländernas arbetsmarknader.

Artikel 2

Stiftelsens verksamhet skall finansieras i huvudsak genom intäkter från kurs- och uppdragsverksamhet. Stiftelsens verksamhet skall inte bedrivas i vinstsyfte. Överskott får användas till att täcka eventuellt underskott påföljande verksamhetsår eller på annat sätt återföras till verksamheten.

Artikel 3

Den svenska staten åtar sig genom denna överenskommelse att bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp om 3 miljoner svenska kronor under åren 2000–2002. Medlen får enbart användas till att finansiera personalutveckling, marknadsföring, elevsocial verksamhet samt anpassning av utbildningen till de olika ländernas behov.

Frågan om Sverige därefter skall lämna yt-

terligare bidrag skall behandlas i samband med den uppföljning av verksamheten som skall göras vart tredje år av departementen med ansvar för arbetsmarknadsfrågor.

Den svenska staten åtar sig vidare genom denna överenskommelse att under åren 2000–2002 bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp som den svenska staten fastställer. Medlen får enbart användas till kompensation för den kostnadsfördring som beräknas uppstå för Finland och Norge till följd av att utbildningstjänster är mervärdesskattelikliga i Sverige.

Artikel 4

Stiftelsens styrelse består av två ledamöter från vardera Finland, Norge och Sverige. För varje ledamot skall utses en ersättare. Ledamöterna och ersättarna utses och entledigas av respektive lands regering eller ansvarigt departement. Mandatperioden skall vara två år.

Artikel 5

Stiftelsens direktör anställs för en tid av fyra år med möjlighet till en förlängning efter särskild förhandling med två år. Strävan bör vara att vid anställning av ny direktör utse en person som är medborgare i något av de tre länderna än de två närmast föregående innehavarna.

Vid anställning av utbildare vid stiftelsen bör eftersträvas en fördelning mellan Finland, Norge och Sverige som motsvarar fördelningen av kursdeltagare från de tre länderna enligt denna överenskommelse.

Artikel 6

Länderna skall inför varje nytt verksamhetsår ingå avtal med stiftelsen om att köpa ett bestämt antal utbildningsplatser för respektive budgetår. Köp av kursplatser förutsätter att dessa blir föremål för förhandlingar beträffande omfattning, pris, och kvalitet. Länderna skall varje månad betala stiftelsen minst en tolfedel av det årliga kontraktsbe-

loppet för innevarande år avtalade kursplatser.

För åren 2000, 2001 och 2002 inleder respektive land förhandlingar om köp av utbildningsplatser under förutsättning att avtalet ej upphört att gälla i enlighet med Artikel 13. Under förutsättning att anbudet är konkurrenskraftigt beträffande pris och kvalitet samt att nödvändiga budgetmedel anslås för ändamålet, avser Finland, Norge och Sverige att under år 2000 köpa 50, respektive 100 och 140 kursplatser, under år 2001 köpa 60, respektive 70 och 140 kursplatser och under år 2002 köpa 70, respektive 70 och 140 kursplatser.

Artikel 7

Stiftelsen skall sätta upp mål för verksamheten och säkerställa att målen följs upp på ett tillfredsställande sätt.

Artikel 8

De tre länderna skall betala faktiska boendekostnader för sina respektive kursdeltagare. Inför varje verksamhetsår förbinder länderna sig att ingå avtal med stiftelsen om hyra av bostäder som stiftelsen ställer till förfogande, under förutsättning att förhandlingar beträffande pris och kvalitet slutförs och nödvändiga budgetmedel anslås. Länderna ska i förskott månadsvis/kvartalsvis betala stiftelsen avtalade boendekostnader.

Artikel 9

De av de nationella arbetsmarknadsorganen utsedda deltagarna i arbetsmarknadsutbildning vid stiftelsen skall uppbära de utbildningsbidrag som bestäms av respektive lands arbetsmarknadsmyndighet. Bidragen betalas av hemlandets myndighet.

Artikel 10

Om försäljning av tjänster och produkter till andra än uppdragsgivarna enligt

Artikel 1 i denna överenskommelse blir betydande, kan denna affärsmässiga verksamhet förläggas till ett av stiftelsen helägt aktie-

bolag. Därmed skapas tydligare förutsättningar för den konkurrensutsatta delen av stiftelsens verksamhet.

Artikel 11

Departementen med ansvar för arbetsmarknadsfrågor skall vart tredje år följa upp och utvärdera verksamheten vid stiftelsen med sikte på eventuella ändringar av överenskommelsen. Den svenska avtalsparten har ansvaret för att initiera denna uppföljning. Förhandling om ändringar i överenskommelsen skall inledas senast den 1 juli 2002.

Artikel 12

Denna överenskommelse träder för Norges och Sveriges del i kraft den 1 januari 2000. För Finlands del träder den i kraft trettio dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts.

Genom denna överenskommelse upphävs överenskommelsen från den 17 juni 1998 om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Artikel 13

Uppsäger en part överenskommelsen skall överenskommelsen upphöra att gälla ett år efter den dag då det svenska utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen. Ministrarna med ansvar för arbetsmarknadsfrågor skall efter en uppsägning ta initiativ till överläggningar om den fortsatta verksamheten vid stiftelsen.

Artikel 14

Originalexemplaret av denna överenskommelse deponeras hos det svenska utrikesdepartementet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har de befullmäktigade ombuden undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Stockholm den 2000, i ett exemplar på finska, norska och svenska, vilka samtliga texter har samma giltighet.